

Iedere dag BBBeter

**Van Vertrouwenscrisis
naar Noaberstaat**

Samenvatting

Verkiezingsprogramma

2023-2027

Iedere dag BBBeter

Speerpunten Verkiezingsprogramma BBB

WONINGBOUW

- 🏠 Iedere burger een thuis

IMMIGRATIE & ASIEL

- 🏠 Asiel en migratie, eerlijk en draagbaar

ARMOEDEBESTRIJDING

- 🏠 Werken moet lonen, voor iedereen
- 🏠 Als werken niet gaat, zorgen we voor je
- 🏠 Goed fatsoen, goed pensioen

ECONOMIE

- 🏠 Trots op onze bedrijven
- 🏠 Contant geld, overal te besteden
- 🏠 Belasting is prima, maar wel eerlijk
- 🏠 Ook digitaal de mens centraal

KLIMAAT

- 🏠 Wie rood staat, kan niet groen doen

GEZONDHEIDSZORG

- 🏠 Geen zorgen om uw zorg!

LANDBOUW & VISSERIJ

- 🏠 Voldoende voedsel uit eigen land

DEFENSIE

- 🏠 Midden in de wereld, vol daadkracht

VEILIGHEID

- 🏠 Veiligheid voor iedere wijk en ieder dorp
- 🏠 Criminaliteit mag niet lonen

BETROUWBARE OVERHEID

- 🏠 De overheid is er voor de burgers en niet andersom

Iedere dag BBBeter

Woningbouw

Iedere burger een thuis

Werk, inkomen, wonen, onderwijs, gezondheid, welzijn, sociale cohesie en leefomgeving doen er allemaal GELIJKTIJDIG toe. Bouwen en wonen is een sociale opgave.

BBB heeft oog voor de mens achter de woningzoekende. Om die reden moeten we anders omgaan met de bestaande woningvoorraad én willen we fors meer betaalbare woningen bijbouwen. Minder controle en meer flexibiliteit. Daarbij behoudt BBB wel realiteitszin. We kunnen als overheid niet alleen dicteren maar moeten ook faciliteren en samenwerken. Voor woningbouwproductie heb je niet alleen woningcorporaties en gemeenten nodig, maar ook marktpartijen en investeerders.

De Europese regelgeving biedt de mogelijkheid om redenen van groot openbaar belang aan te wijzen, waardoor in afwijking, van de milieuregelgeving, zoals stikstof, toch snel vergund kan worden. BBB wil daar gebruik van maken voor het grote belang van het wegwerken van de tekorten op de woningmarkt. De stikstofwet moet volledig op de schop, waarbij niet stikstof, maar behoud en herstel van de natuur centraal komt te staan (zie hoofdstuk Landbouw).

BBB wil het bouwen van nieuwe woningen weer aantrekkelijk en beter betaalbaar maken. Een van de afwegingen die we daarbij maken, is om de regelgeving voor nieuwe woningen, zoals het bouwbesluit en duurzaamheidseisen, de komende jaren te bevroeren. Zo weten bouwers, ontwikkelaars én kopers waar zij aan toe zijn. We zetten extra in op verduurzaming van bestaande woningen door (financiële) stimulering, maar zonder drang of dwang.

We blijven inzetten op zoveel mogelijk woningbouw op lege en beschikbare plekken binnen de bestaande dorpen en steden. Om de woningnood verder op te lossen, zal er flink efficiënter gebouwd moeten worden. BBB wil onder andere inzetten op meer innovatie en fabrieksmatige woningbouw.

Er is de afgelopen jaren veel focus geweest op stedelijk bouwen. Hoewel de bouw in grote steden belangrijk blijft, is het oneerlijk voor de woningzoekenden op het platteland om hen niet te helpen. Veel jongeren willen immers in het eigen dorp blijven wonen en de vele kleinere bouwprojecten voor de dorpen tellen bij elkaar ook flink mee. Wij willen het beleid dus weer laten werken voor bouw in dorpen én steden.

Onze woningmarkt kan de druk niet meer aan. Wij voelen ons daarom genoodzaakt om ook te kijken naar de vraagkant van de woningmarkt. De druk vanuit statushouders die een woning krijgen toegewezen, arbeidsmigranten die in de reguliere woningvoorraad gehuisvest worden en ook de vraag van expats en buitenlandse studenten wordt steeds groter. Dit verdrukt andere Nederlandse burgers die al jaren op de wachtlijst staan. BBB kiest er voor hen nu extra aandacht te geven en de woningmarkt eerst weer in balans te brengen.

Iedere dag BBBeter

Immigratie & Asiel

Asiel en migratie, eerlijk en draagbaar

BBB heeft mensenrechten hoog in het vaandel. Mensen die echt op de vlucht zijn voor oorlogen, of van wie het leven en/of dat van hun gezin ernstig wordt bedreigd en dat kunnen aantonen, moeten geholpen worden. De asielcrisis belast nu echter onze samenleving aanzienlijk en we moeten hier paal en perk aan stellen via een quotum. Statushouders die in Nederland een thuis hebben gevonden, helpen we met een vlotte integratie in onze samenleving. BBB maakt daar werk van.

Al decennialang wordt geprobeerd de enorme instromen onder controle te krijgen. Telkens mislukte dit. Aan de lopende band worden er migratierecords gebroken en in Ter Apel sliepen mensen buiten. In meerdere dorpen van ons land werden mensen geterroriseerd door overlastgevende veiligelanders. BBB heeft dit anders voor ogen. BBB wil de asielinstroom drastisch beperken, de huizen weer eerlijk verdelen en de asielprocedures aan de buitengrenzen van de EU laten doorlopen. Hier gaan we ook hard met onze vuist voor op tafel slaan bij de EU.

Een Europese aanmeldbalie voor verzoek tot asiel voorkomt mensenhandel. De EU kan ook aanmeldcentra in de regio inrichten, zodat asielzoekers daar terecht kunnen en de procedure daar ook wordt afgehandeld, zoals bijvoorbeeld in Tanzania, Malawi, Namibië of Senegal. Nu trekken asielzoekers door de Sahara en blijft het verdienmodel van de mensenhandelaren intact.

Asiel is alleen mogelijk voor mensen, die op basis van de gronden van de Conventie van Genève (vervolgung politieke en religieuze redenen), hiervoor in aanmerking komen. Niet wegens armoede, ontheemding etc., want daarvoor is opvang in de regio bedoeld.

De demografische druk vanuit Afrika blijft toenemen. De bevolking kent nu 1,2 miljard mensen. Dit wordt naar verwachting 2,4 miljard in 2050 en ruim 4 miljard in 2100. Dat vereist dus een Afrika-beleid! De noodzakelijke schakel hierin is voedselzekerheid. Dat is alleen te bereiken met een intensievere landbouw en veeteelt dan nu het geval is. Nigeria heeft nu ruim 200 miljoen inwoners. Dat gaat naar 600 miljoen in 2100. Met extensief geiten houden, kom je er niet. Dat vraagt om een technologisch intensievere aanpak. In Nederland hebben wij de kennis in huis om hier Afrikaanse landen bij te helpen.

Onze woningmarkt, de zorg en andere voorzieningen kunnen de druk niet meer aan. Wij voelen ons daarom genoodzaakt om ook te kijken naar de vraagkant. De druk vanuit statushouders die een woning krijgen toegewezen, arbeidsmigranten die in de reguliere woningvoorraad gehuisvest worden en ook de vraag van expats en buitenlandse studenten wordt steeds groter. Dit verdrukt andere Nederlandse burgers die al jaren op de wachtlijst staan. BBB kiest er voor hen nu extra aandacht te geven en de woningmarkt eerst weer in balans te brengen. Dat impliceert dat we de migratiedruk willen beperken, waarbij we ons realiseren dat dat niet eenvoudig zal zijn.

Iedere dag BBBeter

Armoedebestrijding

Werken moet lonen, voor iedereen! Als werken niet gaat, zorgen we voor je! Goed fatsoen, goed pensioen!

De enorme waardevermindering van ons geld, inclusief de gestegen kosten voor ons levensonderhoud en de sterk gestegen energieprijzen, zorgen ervoor dat meer dan een miljoen burgers onder de armoedegrens terecht komen. BBB staat voor koopkrachtbescherming en armoedebestrijding; we laten niemand achter. Belastingen worden op dit moment door de overheid niet alleen gebruikt om taken uit te voeren maar ook om het gedrag van burgers en de samenleving te sturen. Dat slaat zelfs zover door dat onderwerpen als vleestax en suikertax telkens weer opduiken.

Werk is een van de fundamenten van onze samenleving. Door te werken krijg je financiële ruimte, sociale contacten en voldoening. Je levert een bijdrage aan de samenleving en door de ervaringen die je opdoet, heb je de mogelijkheid om je als persoon breder te ontwikkelen. Iedereen krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden, maar we realiseren ons ook dat niet iedereen kán werken of in dezelfde mate mag werken. We kijken met evenveel waardering naar werknemers die praktisch werk verrichten als naar werknemers die theoretisch werk verrichten.

In de afgelopen jaren zijn onze verwachtingen ten aanzien van werk, en de invulling daarvan, sterk veranderd. Zo wisselen we vaker van werkgever en daarbij stappen we ook vaker over naar een nieuw werkgebied. Sinds COVID is het voor sommige beroepen heel gewoon geworden om werkzaamheden deels online te verrichten. De wereld waarin we werken is veranderd, waardoor nieuwe beroepen ontstaan en oude beroepen verdwijnen. Door de toenemende vergrijzing van de samenleving neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe. Het is in sommige sectoren heel erg moeilijk om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen, wat mede veroorzaakt wordt door een tekort aan praktisch opgeleid personeel.

Niet alleen betaald werk is belangrijk. We willen dat iedere vorm van arbeid die bijdraagt aan onze samenleving belangrijk is. Daarom willen wij dat de waardering voor de mensen die een actieve bijdrage aan de maatschappij leveren, bijvoorbeeld als mantelzorger, vrijwilliger of opvoeder van kinderen, gelijk is aan de waardering voor de mensen met een betaalde baan. Soms zit het gewoon tegen. Mocht je arbeidsrelatie veranderen vanwege omstandigheden, dan krijg je hulp. Lukt je huidige werk niet meer? Dan gaan we op zoek naar wat je nog wel kunt. En als werken helemaal niet meer gaat, zorgen we goed voor je.

We draaien de invoering van de nieuwe Pensioenwet terug. Het aparte pensioensysteem voor Politieke Ambtsdragers (Appa) wordt afgeschaft. Politieke Ambtsdragers worden onderdeel van hetzelfde pensioensysteem als de rest van Nederland. De pensioengerechtigden en pensioendeelnemers krijgen invloed op de keuzes die pensioenfondsen maken op het gebied van beleggingsdoelen. Wie niet het risico wil lopen op een lager pensioen, moet kunnen kiezen voor beleggingsdoelen die meer nadruk leggen op rendement dan bijvoorbeeld op duurzaamheid.

Iedere dag
BBBeter

Economie

Trots op onze bedrijven Contant geld, overal te besteden Belasting is prima, maar wel eerlijk Ook digitaal de mens centraal

Een sterke economie is een economie die uitgaat van eigen kracht. We waarderen wat we als land in huis hebben. We zetten in op de dingen waar we goed in zijn en ondersteunen de sectoren waarmee we vooroplopen in de wereld. Een sterke, hoogwaardige economie is ook nodig om sociaal, cultureel en technologisch bij de tijd te blijven en om de ontwikkeling van zaken betaalbaar te houden. Een sterke economie zorgt voor werkgelegenheid en inkomsten voor de overheid.

Dit geldt allemaal ook voor onze voedselsector en ook voor de maakindustrie in ons land. Plekken waar honderdduizenden mensen hard aan het werk zijn om hun brood te verdienen, efficiëntie en innovatie aan te jagen, te importeren en te exporteren en aan alledaagse behoeften te voorzien. Iets waar Nederland te lang een slecht en inconsistent beleid op heeft gevoerd. We willen stoppen met regels op regels, en meer ruimte bieden voor ondernemerschap, innovatie en vergroening.

Ondernemen vindt plaats bij bedrijven, van multinationals, grote ondernemingen, familiebedrijven, MKB'ers tot zzp'ers. Het MKB en de familiebedrijven spelen een belangrijke rol in het creëren en behoud van onze welvaart. Deze ondernemingen zijn verantwoordelijk voor ongeveer 70% van de banen in Nederland. BBB vindt dat de overheid een beleid moet voeren dat deze ondernemers voor Nederland behoudt.

Veel mensen en bedrijven maken gebruik van pinbetalingen en andere digitale betalingsmogelijkheden. Maar er blijven mensen en bedrijven die de voorkeur geven aan contante betalingen. Banken zijn een belangrijke partner in het bestrijden van financiële criminaliteit, zoals ondermijning. Banken moeten hun wettelijke verplichtingen, die bijdragen aan het verminderen van criminaliteit en het verhogen van de veiligheid, nakomen.

De enorme waardevermindering van ons geld, inclusief de gestegen kosten voor ons levensonderhoud en de sterk gestegen energieprijzen, zorgen ervoor dat, meer dan een miljoen, burgers onder de armoedegrens terecht komen. BBB staat voor koopkrachtbescherming en armoedebestrijding; we laten niemand achter. Belastingen worden op dit moment door de overheid niet alleen gebruikt om taken uit te voeren maar ook om het gedrag van burgers en de samenleving te sturen. Dat slaat zelfs zover door dat onderwerpen als vleestax en suikertax telkens weer opduiken.

Een specifiek Ministerie van Digitalisering moet zich richten op het ontwikkelen van een nieuwe nationale digitale strategie en het coördineren van digitale innovatie over diverse sectoren. Ook moet het ministerie de juiste regels waarborgen om de juiste regelgeving en beleidsmaatregelen voor burgers, bedrijven en infrastructuur te beschermen. Het is van cruciaal belang dat de overheid een proactieve rol speelt in het sturen en vormgeven van digitale transformatie, met als voornaamste doel; de mens centraal te houden en de brug tussen burger en overheid veel sterker te maken.

Iedere dag
BBBeter

Klimaat

Wie rood staat, kan niet groen doen

Met een groeiende wereldbevolking en met steeds meer economische activiteiten is het klimaat steeds meer onder druk komen te staan. Hoewel het klimaat al sinds het ontstaan van de aarde aan autonome verandering onderhevig is, heeft de mensheid zeker ook een impact. Hoe groot die invloed is, daar verschillen meningen en onderzoeken over. Vanuit rentmeesterschap streeft BBB naar een samenleving waarin we, voor zover en waar we er invloed op hebben, onze impact op het klimaat beperken.

De grootste impact op het klimaat lijken we te hebben door ons gebruik van energiebronnen. Een uitdaging, want ons leven heeft zich ontwikkeld naar een situatie waarin we sterk afhankelijk zijn geworden van externe energiebronnen.

Het klimaat is het geheel van weersomstandigheden (als temperatuur, wind en neerslag) die gedurende een bepaalde periode een gebied karakteriseren. Dit is dus groter dan alleen de CO₂-concentratie (0,03%) in onze atmosfeer. Vooralsnog is de focus op CO₂-reductie. Daarbij is van essentieel belang dat doelstellingen zowel draagvlak als participatie van de bevolking hebben. Alleen samen kunnen we een verandering in gang zetten en tot een succes maken. Het benodigde draagvlak en acceptatie kunnen gerealiseerd worden als besluitvorming transparant is en de lusten en lasten eerlijk verdeeld worden.

Daarbij wegen we alle belangen mee en kijken we naar het grote geheel. Wereldwijd draagt Nederland slechts 0.4% bij aan de wereldwijde CO₂-uitstoot en onze CO₂-voetafdruk per inwoner is al veel lager dan van menig ander (westers) land. De energietransitie speelt een belangrijke rol bij het behalen van CO₂-doelstellingen.

De energietransitie vraagt om een Deltaplan. Nieuwe activiteiten zullen moeten worden opgebouwd, terwijl andere activiteiten worden om- of afgebouwd. Dit veranderproces vraagt grote investeringen door bedrijven. Veelal zullen de prijsstijgingen die daar het gevolg van zijn, worden doorbelast aan de burger. De burger moet deze lastenverzwaring wel kunnen blijven dragen. Daarom zetten wij in op een rechtvaardige verdeling van de kosten die samengaan met de klimaatmaatregelen.

Voor een bijdrage aan het klimaat, en het einde van het gebruik van fossiele brandstoffen, is het dus van belang dat we de transitie naar duurzame energie maken. Tijdens deze transitie zullen we geen fossiele energiebronnen uifaseren zolang betaalbare duurzame alternatieven nog niet beschikbaar zijn.

De overheid heeft de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een goede infrastructuur, zoals een elektriciteitsnet, waar aanbieders en afnemers van energie gebruik van kunnen maken. Dat betekent dat we zowel sterk moeten investeren in het elektriciteitsnet als dat we zeker ook het netwerk slimmer moeten gaan gebruiken om piekmomenten met overbelasting van het net te beperken.

BBB streeft naar een samenleving die gebruik kan blijven maken van betaalbare duurzame energie want, wie rood staat, kan niet groen doen.

**Iedere dag
BBBeter**

Gezondheidszorg

Geen zorgen om uw zorg!

Het is twee voor twaalf in de zorg. Het zorgstelsel is inmiddels zo goed als vastgelopen. De marktwerking in de zorg heeft opgeleverd dat zorgbehandelingen op zichzelf goedkoper zijn geworden. Na het invoeren van de marktwerking zijn we echter ook meer zorg gaan consumeren. Er is de afgelopen jaren een concentratie bij zorgverzekeraars ontstaan. De commercialisering van zorginstellingen met bijbehorende kostenverhogende aanbestedingsvoorwaarden, protocollering en andere administratieve verplichtingen, zorgt dat we inmiddels tegen de grenzen zijn opgelopen.

Er werken zo langzamerhand heel veel mensen AAN de zorg en niet meer IN de zorg. Daarnaast kan er in technisch opzicht meer en zijn er steeds meer dure medicijnen op de markt gekomen, die lang niet altijd voor genezing zorgen. Door personeelstekort ontstaan er steeds meer gaten in de zorgverlening.

BBB staat voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. Ons doel is een zorgsysteem waarin we omzien naar elkaar, met respect en waardigheid voor elk individu.

In onze visie staat de mens (en niet de verzekeraar) in al zijn bijzonderheid centraal; de patiënt én de zorgprofessional. Geen mens is immers hetzelfde. Wij geloven in de autonomie van de zorgprofessional en hebben vertrouwen in hun vermogen om de juiste afwegingen en keuzes te maken voor de best mogelijke zorg. Wij streven naar een mensgerichte benadering, waarbij we de administratieve lasten tot een minimum willen beperken om de focus te leggen op de behoeften van de patiënten. Protocolen zijn daar dienstbaar aan, maar mogen het gesprek dat gaat over goede zorg niet smoren.

BBB wil dan ook dat rigoreus geschraapt wordt in allerlei bureaucratische systemen, die er toe geleid hebben dat een verpleegkundige ongeveer 40% van haar tijd besteedt aan papier, wat één van de hoofdredenen is waarom werknemers de zorg verlaten. Wij willen dat werken IN de zorg belangrijker wordt dan werken AAN de zorg.

Een deel van onze maatregelen levert geld op, maar een deel kost op de korte termijn meer geld. Toch zullen we de komende 4 jaar moeten investeren in gezondheidszorg en preventie om in de toekomst juist kosten te kunnen besparen. Dat is gezond verstand.

BBB wil werken aan het verbeteren van de gezondheidszorg en dat zullen we doen vanuit vier pijlers:

1. De basiszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen
2. De regie op de zorg komt te liggen bij zorgprofessionals en niet bij beleidsmakers of zorgverzekeraars
3. De zorg moet weer aantrekkelijk worden om in te werken
4. "Gezonde leefstijl en sport voor iedereen"

Pandemieën zoals de coronacrisis hebben grote gevolgen voor onze samenleving. BBB vindt het belangrijk dat we lessen trekken uit de aanpak van de coronacrisis, zodat we bij een volgende crisis niet dezelfde fouten maken.

Iedere dag BBBeter

Landbouw & Visserij

Voldoende voedsel uit eigen land

Voedselzekerheid is voor veel landen in de wereld elke dag opnieuw een zorg. Wij in Nederland hebben de luxe combinatie van een gematigd zeeklimaat en een vruchtbare delta. We zijn daarmee één van de meest geschikte regio's voor voedselproductie ter wereld. We hebben daarmee een verantwoordelijkheid tot over onze grenzen heen. Dit zorgt ervoor dat Nederland internationaal hoog in aanzien staat en onze landbouw- en visserijsector van sterk strategische waarde is. BBB vindt een sterke agrarische en visserijsector belangrijk. Voor de voedselzekerheid en banen, maar ook voor de leefbaarheid van het platteland en de kustgemeenschappen.

BBB vindt het belangrijk dat Nederland ruim kan voorzien in haar eigen voedselbehoefte, zodat voedsel ook in de toekomst betaalbaar en beschikbaar blijft. We exporteren veel kennis, innovatie en producten, waarmee we toegevoegde waarde kunnen leveren. Tegelijkertijd importeren we agrarische producten en voedingsmiddelen die hier minder een natuurlijke oorsprong hebben. Als handelsnatie verzekeren we ons door middel van import en export van voedselzekerheid. Voor onszelf, maar ook voor de landen direct om ons heen, met veel aandacht voor dierenwelzijn en milieu.

Dit is de reden dat wij willen dat voedselzekerheid en leefbaarheid mee gaan wegen in veranderingen van ruimtegebruik. Nu werken 600.000 mensen in de Nederlandse agrarische sector. Wat betekent dat er 12 gezinnen per boer/teler/tuinder, direct of indirect economisch afhankelijk zijn van deze sector. Wij zien dat een leefbaar platteland draait om onze boeren, telers, tuinders en vissers. Omdat zij zorgen voor boeren-natuur en werk, en omdat zij actief zijn in het verenigingsleven of hun land ter beschikking stellen voor dorpsfeesten. Zonder deze mensen hebben we geen karakteristiek landschap, bloemencorso, visserijdagen of trekkertrek meer.

Dit betekent ook dat het Nederlandse landschap met mensenhanden onderhouden dient te worden. BBB erkent het belang van het, daar waar mogelijk, versterken van biodiversiteit. Dit doen we niet door nieuwe natuurgebieden aan te leggen maar door flora en fauna te beheren in de juiste aantallen, wat ook soms betekent dat er geen plek is voor een soort. We versterken de biodiversiteit ook door educatie, vergroening van de omgeving en beheer, door middel van de jacht. Biodiversiteit is niet alleen een zaak van natuur-beheerders en landbouwers, het is een zaak voor eenieder die een verantwoordelijkheid heeft voor een deel van de buitenruimte, dus ook in wijken, steden en dorpen.

BBB wil de naam 'visserij' terug in het ministerie van LNV. Dit wordt dus het Ministerie van Landbouw, Natuurbeleid, Visserij en Voedselkwaliteit, met één minister aan het roer. Er komt wat BBB betreft geen aparte minister meer voor Stikstof en Natuur. Dit valt onder de minister van LNVV. BBB wil dat we overstappen van Stikstofbeleid, naar Natuurbeleid. De huidige Stikstofwet, moet van tafel en we richten ons met een brede blik op natuurbeleid, behoud van natuur en herstel van natuur, waar dat nodig is. De lockdown, vanwege de wurgende stikstofregels, die Nederland zichzelf heeft opgelegd, van agrarische ondernemers, van infrastructurele projecten (o.a. aanleg van wegen) en van bouw, moet zo snel mogelijk worden beëindigd. Het ministerie van LNVV richt zich op behoud van alle elementen van het landschap en zorgt ervoor dat er over 50 jaar nog steeds aardappelen, groenten, vlees of vis op je bord liggen.

**Iedere dag
BBBeter**

Defensie

Midden in de wereld, vol daadkracht

We hebben een aantal decennia van ongekeerde vrede en veiligheid genoten. We hebben als het ware het vredesdividend van het einde van de Koude Oorlog geïnd. Velen van ons zijn opgegroeid in een land van weinig grote zorgen, waarin oorlog iets was voor videospellen en bioscoopfilms. Hoewel de realiteit nu laat zien dat veiligheid en democratie niet vanzelfsprekend zijn. Het wordt niet gratis of automatisch gegeven.

De invasie van Oekraïne heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk een bekwame krijgsmacht is voor onze veiligheid. We zullen in de toekomst bereid moeten zijn Nederlandse en/of Westerse kernwaarden en/of grondgebied veilig te stellen en te verdedigen. Dit doen we samen met anderen, allereerst binnen de NAVO en EU, maar we schuwen ook niet om op eigen initiatief de belangen van Nederland te verdedigen. Dit laatste vraagt, naast samenwerking met de NAVO-partners, om een constructieve investering in de autonomie en slagkracht van de krijgsmacht.

BBB vindt dat we in Nederland een robuuste defensieorganisatie moeten hebben die zelfstandig maar, ook in NAVO-verband van betekenis is. Daarbij hoort voldoende financiering die, constructief en voorspelbaar is voor de lange termijn. Een defensieorganisatie is namelijk een organisatie van de lange adem. Defensie moet in staat zijn om op de bestaande arbeidsmarkt talent aan te trekken. Vanuit dit perspectief vinden we het belangrijk dat de krijgsmacht meer zichtbaar is in het land.

De afgelopen 25 jaar is er over de gehele breedte flink gekort op de krijgsmacht. De krimp van de defensieorganisatie heeft geleid tot centralisatie en relatieve onzichtbaarheid. Nu we weer investeren is er de kans om regionale zichtbaarheid weer vorm te geven. Een sterke regionale aanwezigheid biedt de krijgsmacht de mogelijkheid ook regionaal betekenis te hebben, waar het gaat om rampenbestrijding en binnenlandse veiligheid. BBB gelooft in een krachtig professioneel leger dat, wereldwijd inzetbaar is. Daarnaast is er ruimte voor een uitgebreide en omvangrijke Nationale Reserve: ter verdediging van Nederland, voor rampenbestrijding en als brugfunctie tussen samenleving en krijgsmacht.

Cyber is het nieuwe slagveld als het aankomt op de landsverdediging. Steeds meer vormen van oorlog gebeuren 'onzichtbaar' of 'in de cloud'. In toenemende mate zullen buitenlandse hackers pogingen doen ziekenhuizen, overheidsdiensten, financiële instellingen, scholen of militaire installaties plat te leggen. We moeten bereid zijn te investeren in technologie en artificial intelligence om de onzichtbare kracht te versterken en de onzichtbare dreigingen het hoofd te bieden.

BBB is trots op onze defensie- en veiligheidsindustrie en helpt deze industrie, waar mogelijk, om zo de belangen van onze nationale veiligheid optimaal te beschermen en daarmee het Nederlandse bedrijfsleven goede kansen te geven.

Veteranen verdienen onze collectieve waardering, respect en noodzakelijke zorg. Met de invoering van de Veteranenwet en het Veteranenbesluit zijn de eerste stappen gezet om waardering, respect en zorg te borgen.

**Iedere dag
BBBeter**

Veiligheid

Veiligheid voor iedere wijk en ieder dorp Criminaliteit mag niet lonen

Een leefbaar Nederland vraagt om een veilige rechtsstaat. De rechtsorde moet burgers de zekerheid geven van een eerlijke behandeling en een goed functionerende rechtspraak. Een overheid die burgers beschermt tegen vandalisme, criminaliteit en ondermijning. De burger verwacht een effectieve en maatschappelijk betrokken politieorganisatie en een zorgvuldig Openbaar Ministerie, dat werk maakt van opsporing en vervolging van personen en bedrijven die de rechtsorde aan hun laars lappen.

Inmiddels kent Nederland zoveel wetten en regels dat het land aan het vastlopen is. De beroepsbevolking is niet groot genoeg om deze allemaal na te leven en te handhaven. En inmiddels werken steeds meer mensen aan de controle van het primaire proces, terwijl daar onvoldoende mensen in werken. Het uitgangspunt dat de burger de wet behoort te kennen, is zo langzamerhand ridicul geworden. Rechters kunnen de hoeveelheid zaken niet meer aan. Er moet rigoureuus geschrapt gaan worden in de wetten en regels, waarbij de desbetreffende minister uiteindelijk een knoop doorhakt wanneer een beroepsgroep er zelf niet uit komt. De afgelopen jaren is gebleken dat dit noodzakelijk is.

De veiligheidsdiensten en de politie hebben het unieke mandaat in de rechtsstaat om op te sporen en te handhaven. BBB vindt dat er meer geïnvesteerd kan worden om de politie en veiligheidsdiensten dichterbij de burger brengen. Dat vraagt meer regionale inzet. De maatschappij is de laatste jaren verhard en waar de geüniformeerde diensten de burger beschermen, mag de rechtsorde de geüniformeerde dienst beter beschermen. Deze bescherming moet een wettelijk kader hebben, maar ook op het persoonlijke vlak verdienen uniformdiensten meer aandacht en steun.

De brandweer is een belangrijk onderdeel van de veiligheidsorganisatie. Deze is voor de samenleving alleen betaalbaar wanneer we de inzet van vrijwilligers mogelijk maken. Door de energietransitie hebben we in Nederland te maken met meer elektra, accu's en de opkomst van waterstof. De rol van de brandweer wordt dus belangrijker, zowel bij het voorbereiden van bouwplannen als bij het bestrijden van calamiteiten. Zeker in de dorpen en regio's vervullen veel brandweerkorpsen naast een veiligheidsfunctie, ook een sociale functie voor hun gemeenschap. Deze maatschappelijke betrokkenheid willen we versterken.

Onze samenleving wordt in toenemende mate ondermijnd vanuit de drugscriminaliteit. Het onvoldoende bestrijden van harddruggebruik in de steden leidt tot criminele drugsnetwerken op het platteland. We staan voor een harde aanpak van georganiseerde (drugs)criminaliteit om onze samenleving veiliger te maken en criminele netwerken te bestrijden. Het risico op ondermijning, de onderwereld die de bovenwereld overneemt, rechtvaardigt forse ingrepen. Nederland zal geen narcostaat worden.

Strafmaat is een belangrijk instrument in de afschrikking van criminaliteit enerzijds. Anderzijds is het een instrument om de samenleving te beschermen tegen individuen die het met de wet en het recht niet te nauw nemen. Wat BBB betreft, scherpere we hier en daar de strafmaat aan met de intentie meer recht te doen aan maatschappelijke waarden.

Iedere dag BBBeter

Betrouwbare overheid

De overheid is er voor de burgers en niet andersom

De effectiviteit van het landsbestuur is sterk afhankelijk van het vertrouwen dat burgers in dat bestuur hebben. We hebben hier een behoorlijke uitdaging met elkaar. BBB heeft voorkeur voor een efficiënte overheid die zich richt op haar kerntaken en erkent dat de samenleving niet maakbaar is. De overheid staat ten dienste van haar burgers en niet andersom.

De overheid is van ons allemaal en het vertrouwen in de overheid wordt sterk beïnvloed door de mate waarin we ons in de overheid herkennen. Het hebben van dezelfde identiteit en dezelfde taal is essentieel om elkaar te kunnen begrijpen. BBB vindt het belangrijk dat iedereen een plaats bij de overheid kan innemen en dat daardoor iedereen zich ook herkent in de overheid.

Een leefbare samenleving maakt een overheid niet alleen. Die wordt gemaakt door de mensen die erin wonen, de overheid is slechts regisseur. Om die rol goed in te kunnen vullen, moeten mensen in steden, regio's, dorpen en kernen betrokken worden in de voorbereiding en uitvoering van beleid. Wat BBB betreft minder centraal en meer regionaal en dicht bij de mensen. Ook vanuit de regio moet het mogelijk zijn de wetgeving te initiëren of voor te stellen.

BBB vindt dat de overheid de democratie moet versterken door een verbreding en verdieping van de inspraak van burgers op lokaal niveau. Democratie is niet alleen stemmen, maar ook bijdragen door bijvoorbeeld het delen van ervaring en het geven van advies. Democratie vraagt om transparantie in besluitvorming en dus een open overheid.

Goed bestuur betekent ook evenwichtig bestuur en evenwichtige inzet van middelen. De afgelopen jaren is er in sommige regio's heel veel geïnvesteerd en in andere heel weinig. BBB pleit ervoor om dit beleid te veranderen, zodat elke regio weer telt. Daarbij heeft de overheid oog voor langjarige samenwerkingsagenda's tussen Rijk en regio en neemt zij belemmeringen in grensregio's weg.

We leven in een rechtstaat met een constitutionele monarchie en parlementaire democratie. De bescherming van grondrechten staat aan de basis van onze samenleving en vormt de basis voor de rechtsorde. BBB wil meer aandacht voor het borgen van deze grondrechten en het functioneren van de rechtsorde. BBB wil meer respect voor de scheiding van de wetgevende, uitvoerende en de rechtsprekende macht. Het goed functioneren van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer is een voorwaarde voor een goed functionerende overheid en een betrouwbare uitvoering van de rechtsorde. BBB wil de verbinding tussen burgers en parlement verbeteren en de controlerende rol van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer versterken.

BBB kiest eenduidig voor de samenleving. Nederland bestaat niet enkel uit individuen en de staat, maar ook uit gemeenschappen en een levendig middenveld.

Iedere dag BBBeter

BOERBURGERBEWEGING.NL